

ชื่อเรื่องวิจัย : การพัฒนาศักยภาพชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีจังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้วิจัย : รองศาสตราจารย์ ดร.นาฏสุดา เขมนะสิริ

ปีที่วิจัย : 2554-2555

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในการพัฒนาศักยภาพชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 2) ศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 3) พัฒนาศักยภาพชุมชนให้เกิดการบูรณาการสำหรับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยเน้นให้ชุมชนมีส่วนร่วม 4) พัฒนาคู่มือการอบรมพัฒนาศักยภาพชุมชนและคู่มือการท่องเที่ยวในชุมชน 5) สร้างเครือข่ายแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ดำเนินการวิจัย โดยการเก็บข้อมูลภาคสนาม การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และการสอบถามเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลภาคสนาม แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม นักท่องเที่ยว แบบประเมินผลการฝึกอบรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และแบบประเมินผลการเข้าเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกร และแม่บ้านเกษตรกรส่วนใหญ่ มีความต้องการความรู้ด้านการแปรรูปผลผลิตเกษตรในชุมชน เช่นแปรรูปข้าวอินทรีย์ ถั่ว และกล้วย รวมทั้งการผลิตสินค้าเพิ่มเติมในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ต้องการให้ทางตำบลและดูแลด้านการสาธารณสุข ด้านสาธารณสุขโรค โดยเฉพาะน้ำประปา สำหรับสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ นั้น มีเพียงพอแล้ว แต่ต้องการให้ปรับปรุงซ่อมแซมส่วนที่ชำรุดอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ใช้งานได้ดี และนักท่องเที่ยวมีความต้องการเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรระดับมาก ต้องการเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวการเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่ ชมการทำสวนผลไม้ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรในท้องถิ่น การพักผ่อนที่บ้านเกษตรกร การจำหน่ายผลผลิตของเกษตรกร การทำอาหารหรือการรับประทานอาหารที่เป็นผลผลิตของแหล่งเกษตร การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร และการแสดงวัฒนธรรมท้องถิ่น นอกจากนี้ยังต้องการซื้อสินค้าจากการแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตร ผลผลิตเกษตรในท้องถิ่น ผักทอในท้องถิ่นและผลิตภัณฑ์ไม้ในท้องถิ่น รวมทั้งมีความคาดหวังและต้องการ ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว สภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว ความสะดวกในการเดินทาง และการบริการห้องน้ำกับความเป็นมิตรและการให้บริการของเกษตรกร ตลอดจนต้องการให้ประชาสัมพันธ์ทาง อินเทอร์เน็ตและหนังสือพิมพ์

การจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการทำข้าวแต่น้ำแดงโม การวาดภาพ ระบายสีพัดที่ทำจากผ้าทอในท้องถิ่น การทำที่คั่นหนังสือจากไม้ไผ่ และการทำที่ใส่ช้อนส้อมจากกระบอกไม้ไผ่จากการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า ผู้รับการอบรมและผู้เข้าเยี่ยมชม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก สำหรับการพัฒนาคู่มือการอบรม และคู่มือการท่องเที่ยวชุมชน และ

จัดทดลองบริการนักท่องเที่ยว นั้น มีผลการประเมินการเยี่ยมชม โดยนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจใน
ระดับมาก และมากที่สุด ด้านการสร้างเครือข่ายแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยการมีส่วนร่วมของ
ชุมชน ได้เครือข่ายการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน และของที่ระลึกของชุมชน จาก สมาชิกชุมชนบ้านสัน
ต้นแห่น ตำบลแม่คือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งจะสามารถสร้างงาน และรายได้เสริมให้
ชาวตำบลน้ำแพร่ได้ต่อไป ทั้งนี้ผู้นำกลุ่มที่ได้รับการยอมรับจากชุมชนนั้นมีความสำคัญอย่างมาก
รวมทั้งการมีส่วนร่วม และร่วมมือร่วมใจกันของชุมชนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการมี
เครือข่ายนอกชุมชน จะทำให้เกิดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ และสร้างรายได้เสริมได้ต่อไป อันจะนำไปสู่
ความเข้มแข็งยั่งยืนของชุมชน

คำสำคัญ : การพัฒนา ศักยภาพชุมชน การท่องเที่ยวเชิงเกษตร